

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

ENEOLITICKÁ ŠIPKA Z VLACHOVIC

/okr. Gottwaldov/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

MUDr. V. Kulíšek z Havířova předal pracovníkům opavské expozitury hrot šípky, který našel na známé lokalitě Vlachovice - Ďulův kopec. Šipka typu Štramberk - Krnov je vyrobena z hnědého pazourku, tzv. "čokolády" polských autorů. List má trojúhelníkovitý, obdélný řapík nese obloukovitě probranou bázi. / d - 54 mm, š - 24 mm, s - 6mm/.

Vzhledem k tomu, že se jedná o ojedinělý nález a z okolí není známa žádná eneolitická osada, vystává před námi otázka původu šípky. Uvažovat můžeme o ztrátě původními uživateli při lovu. Pravděpodobněji je patrně možnost druhá, že hrot byl nalezen na blíže neurčitelné eneolitické lokalitě /např. Rudimov/ - nositeli kultury popelnicových polí a vložen jako milodar do některého z hrobů místního pohřebiště. Tuto domněnku by podporovaly nálezy gravettských sílexů z nedaleké stanice, vložené jako křesadla do hrobů nekropole na Ďulově kopci.

Aneolithische Pfeilspitze aus Vlachovice /Bez. Gottwaldov/. Auf der Fläche des bekannten Gräberfeldes der Urnenfelderkultur Vlachovice - Ďulův kopec fand Dr. V. Kulíšek aus Havířov eine äneolithische Feuerstein-Pfeilspitze vom Typ Štramberk - Krnov.

STREITAXT DES TYPES A AUS RADKOVICE BEI HROTOVICE

/Bez. Třebíč/

Lubomír Šebela, AÚ ČSAV Brno, Pavel Koštuřík, FF-UJEP Brno, Jaromír Kovárník, Jihomoravské museum Znojmo

/Taf. 5:3/

Bei einer Revision prähistorischer Funde, die aus dem Bezirk Třebíč stammen und im Museum Vysočiny in Jihlava deponiert sind, fanden die Referenten ein schlankes äneolithisches Streitbeil. Es handelt sich um einen Gegenstand, der im Jahre 1941 in einem fragmentaren Zustand bei der Errichtung eines Waldweges in der Flur "Nivy u silnice" entdeckt worden war /die zerbrochenen Teile waren 300 m voneinander entfernt/.

Die längliche Hammeraxt hat eine einfache Form. An der Stelle der Durchbohrung ist sie markant verstärkt. Auf der oberen Seite verläuft über ihre gesamte Länge eine plastische Rippe. Die Schneide ist assymetrisch nach unten gezogen. Die Öffnung für den Griff wurde vermutlich von beiden Seiten gebohrt. Auf ihren Wänden waren gut erkennbare waagrechte Rillen festgestellt worden. Die petrographische Bestimmung der Makroprobe wurde unter einem stereoskopischen Mikroskop durchgeführt - sie ist aus grünem Schieferstein angefertigt¹. Ausmass: L. - 195 mm, Br. - 55 mm, Stärke - 33 mm, ϕ der Durchbohrung - 20 - 19 - 20 mm.

Die morphologischen Merkmale /plastische Rippe, Verstärkung an der Stelle der Durchbohrung usw./ erlauben den Fund aus Radkovice zu den Streitäxten des Types A einzureihen², die gemeinsam mit Amphoren des Types A 1-3 und Bechern B 1 den ältesten, sog. gesamteuropäischen Horizont der Kultur mit Schnurkeramik in Mitteleuropa vorstellen³. In Mähren kann vorläufig die Existenz dieses Horizontes nicht bewiesen werden, denn es fehlen Grabkomplexe. Bruchstücke von ähnlichen Werkzeugen wurden in Schicht B auf der eponymen Lokalität der Jevišovicer Kultur festgestellt⁴. Wir sind der Ansicht, dass man ihr Vorkommen in Südwestmähren als Beleg des Kontaktes der heimischen Bevölkerung der Jevišovicer Kultur mit Trägern der Invasionskultur mit Schnurkeramik klassifizieren kann.

Anmerkungen:

- 1 Die Bestimmung des Rohstoffes führte RNDr. A. Přichystal aus der Zweigstelle des ÚÚG in Brno durch.
- 2 M. Buchvaldek, Die Schnurkeramik in Böhmen, Praha 1967, 51-52.
- 3 M. Buchvaldek, 1. c., 89.
- 4 A. Medunová-Benešová, Jevišovice-Starý Zámek, Schicht B - Katalog der Funde. Fontes Archaeologicae Moraviae VI, Brno 1972, Taf. 91-9, 93:1-3.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné